

НАШЕ ЖИТТЯ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА В ЛИПНІ 1967 РОКУ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

ВИХОДИТЬ ЩОСУБОТИ

№ 47 (983) | Субота, 29 листопада 1986 року | Ціна 2 коп.

ПЕРЕБУДОВА: ВПЛИВАТИ КОНКРЕТНИМИ СПРАВАМИ

15 листопада відбулась звітно-виборна конференція Українського республіканського комітету профспілки

З позиції високої вимогливості, шляхів поглиблення перебудови у всіх сферах громадського життя, конкретних справ — оновлення роботи профспілкових комітетів, посилення впливу на кінцеві підсумки праці, її якості і ефективності — йшла принципова розмова на звітно-виборній конференції Українського республіканського комітету профспілки робітників місцевої промисловості і комунально-побутових підприємств.

Наперед скажу: такої гострої критики, такого ділового, конкретного і по-партійному принципового підходу до розв'язання назрілих питань і проблем, як на нинішній конференції, ще не було. Квітневий (1985 р.) Пленум ЦК КПРС надав могутнього імпульсу всій нашій роботі. Новим змістом наповнилась діяльність профспілки після XXVII з'їзду КПРС, який затвердив курс партії на прискорення соціально-економічного розвитку країни, визначив головні завдання сучасного етапу соціального будівництва. Це й стало для профспілкових організацій основою психологічних зрушень, якісно нового підходу в здійсненні організаторської, масово-політичної і виховної роботи.

Який же головний підсумок проведеної конференції? Перш за все, критично оцінюючи досягнуте, висновки зроблено такі: перебудова в галузях, об'єднаних профспілкою, відбувається ще недостатньо енергійно, а в окремих випадках до неї ще навіть не приступали. Деякі керівники підприємств поки що, крім розмов, нічим не займаються, хоч давно настав час рішучих дій.

Як і господарники іноді дитють і профспілкові комітети. Стало модним критикувати керівництво за недоліки у роботі. Але ж самі профкоми не завжди можуть похвалитись значними успіхами у організаторській і виховній роботі. Це повною мірою стосується і Українського товариства глухих.

Наприклад, візьмемо соціалістичне змагання. Останнім часом на його організацію, вплив на кінцевий результат праці звертається серйозна увага. Але, незважаючи на ряд заходів ЦК партії, профспілкових органів, умови змагання подекуди все ще переобтяжені кількістю показників. Деякі профкоми миряться з тим, що соціалістичні зобов'язання іноді беруться не напружені і легко виконуються. Так, план з реалізації продукції вже зараз перевиконано Лубенським УВП на 7,7 процента, Івано-Франківським — на 6,6, а Житомирським — на 5,9 процента.

Та й підбиття підсумків трудового суперництва зво-

диться подекуди до нарахування балів, вручення нагород переможцям. Зрозуміло, що таким чином дієвість не домогтись. А вже з поля зору випадають відстаючі і «середнячки».

Нині необхідно критично оцінити досягнуті результати, взяти підвищені соціалістичні зобов'язання на 1987 рік, провести їх обговорення і захист з тим, щоб не допускати подібних помилок. Домогтись високих результатів, намічених рубежів кожним робітником, бригадою, колективом — завдання першочергове, найважливіше. Воно визначає наш внесок у загальне прискорення.

Як зазначалося на конференції, на прискорення у роботі трудових колективів значний вплив справляє науково-технічний прогрес. Але це не тільки нова техніка, технологія, але, більшою мірою, жива творчість мас.

З цього приводу слід звернути увагу на раціоналізацію. Адже вона сприяє продуктивності і поліпшенню умов праці, впливає на якість. Тому стає незрозумілим, чому у деяких трудових колективах гальмується впровадження рацпропозицій. Так, на Донецькому виробничому об'єднанні «Електромаш» при перевірці виявлено 27 не впроваджених пропозицій, на Київському дослідно-виробничому об'єднанні «Контакт» — 21, на Одеському виробничому об'єднанні «Електрик» — 12 пропозицій.

Одним з найважливіших напрямків зростання ефективності праці, як йшлося на конференції, є підвищення її якості. Ця проблема нині вимагає невідкладного вирішення.

У галузі є вже певний досвід. Питання підвищення якості вміло вирішується на швейній фабриці «Лучанка», що на Волині. Досвід її роботи узагальнено республіканським комітетом профспілки і Міністерством республіки і рекомендовано для розповсюдження. Тому швейним підприємствам Товариства, а їх майже половина в системі, варто звернути на це особливу увагу, тим більше, що у новому році буде запроваджено державне приймання продукції.

Значний вплив на стан справ на виробництві справляє атестація і раціоналізація робочих місць, що дає змогу знизити рівень ручної праці. Ця важлива робота ще не закінчена і ведеться не належним чином. Адже ні для кого не секрет, що на деяких підприємствах ще досить високий процент ручних робіт.

Делегати конференції говорили про це ще й тому, що не такі вже й рідкісні випадки, коли відсутність ме-

ханізмів, особливо під час вантажно-розвантажувальних робіт, призводить до травматизму. Ось чому профспілковим комітетам необхідно проявити максимум принципності і усунути названі недоліки.

Серед питань, порушених на конференції, зазначалося, що важливого значення у дванадцятій п'ятирічці надається повсюдній економії ресурсів, розвитку безвідходних виробництв, впровадженню ресурсозберігаючих технологій. Поставлено завдання: за рахунок економії сировини і матеріалів на 75—80 процентів задовольнити потреби країни в матеріально-сировинних ресурсах. Це вимагає конкретних дій як господарських керівників, так і профспілкових комітетів. А в нас це питання нерідко випускається з поля зору.

Окремо хочу зупинитися на бригадній формі організації і стимулювання праці. Цим питанням не всюди займаються предметно. Інакше чим можна пояснити той факт, що на Дніпродзержинському УВП кількість працюючих у бригадах, що застосовують коефіцієнт трудової участі, складає лише 10,8 процента від загальної чисельності робітників, при середньому показнику по УТОГ 61,1 процента? Не набагато краще справи на Одеському виробничому об'єднанні «Електрик», Запорізькому УВП. На жаль, темпи цієї роботи сьогодні не можуть задовольнити. Це ставить під сумнів виконання намічених завдань по впровадженню госпрозрахунку на п'ятиріччя і вимагає рішучих заходів.

У виступах на конференції делегати порушили чимало питань і проблем, які потребують негайного вирішення. Це, перш за все, вдосконалення системи заробітної плати і підвищення тарифних ставок. Як відомо, тепер перевага буде надаватися висококваліфікованій і якісній праці. І тут у нас роботи — непочатий край.

Не буде перебільшенням сказати, що в деяких областях республіки безвідповідально вирішуються питання, пов'язані з створенням трудовим належних умов праці, побуту, виконання санітарно-оздоровчих заходів, забезпечення громадським харчуванням, місцями в гуртожитку. Профкоми підприємств нерідко виявляють пасивність, а подекуди й безтурботність. Таке ставлення до своїх обов'язків профспілкових працівників викликає скарги з місць, нарікання. Республіканський комітет профспілки буде і надалі послідовно проводити цю лінію, вживати суворих заходів до проявів безвідповідальності, недбай-

ливості у цій важливій справі.

Як зазначалося на конференції, успіх у вирішенні соціальних питань багато в чому залежить від змістовної спільної роботи господарських керівників і профспілкових організацій, активної участі в цій справі кожного члена трудового колективу. Якщо ми зуміємо домогтись рішучого повороту у соціальній сфері, то вирішувати вже названі проблеми будемо швидше і ефективніше. Так ставиться питання тепер, на етапі перебудови.

Завдання перед нами стоять важливі, складні. Але в нас є всі підстави для їх виконання. Для цього, в першу чергу, необхідно значно поліпшити організаторську і виховну роботу. Іншими словами — більш конкретно впливати на людський фактор. З цієї метою важливо домогтись значного поліпшення роботи культзакладів.

Нині рівень масово-політичної і культурно-виховної роботи ще не відповідає зростлим вимогам і духу часу. Іноді кількість прочитаних лекцій, проведених зборів або вечорів досягають значних цифр, але ефект від них слабкий.

Так, Ворошиловградський будинок культури УТОГ, хоч і проводить певну роботу, все ж, ще не домігся позитивних зрушень. Тут слабо ведеться боротьба з нетрудовими доходами членів УТОГ. Та й саме приміщення культзакладу багато років не ремонтувалося. От і виходить, що з недоробок і упущень складається в цілому неприваблива ситуація.

На червневому (1986 р.) Пленумі ЦК КПРС Михайло Сергійович Горбачов підкреслив: «Ми вступили в такий етап післяз'їзвської діяльності, коли повинні показати вміння перебудовуватися та будувати, шукати нових форм і методів, ні на хвилину не втішатися досягнутим».

Сьогодні ці завдання потребують конкретних дій, конкретної роботи. Республіканська профспілкова конференція закликала всіх членів профспілки, всіх працівників галузі ще ширше розгорнути соціалістичне змагання за дострокове виконання планів і соціалістичних зобов'язань 1986 року і п'ятиріччя в цілому, ознаменувати 70-річчя Великого Жовтня новими трудовими успіхами.

Головою Республіканського комітету профспілки обрано О. П. Катеринчука.

В. ТЮШИНА,
секретар Українського республіканського комітету профспілки робітників місцевої промисловості і комунально-побутових підприємств.

Петро Васильович Оліванчук — обрубник металеві тари.

За десять років роботи на Кіровоградському УВП він досконало опанував всі «секрети» цієї професії.

Ударник комуністичної праці щодня виконує виробничі завдання на 140—145 процентів при відмінній якості роботи.

Фото І. ЩЕРБАНОКА.

Енергоресурсам — бережливість ПЕРЕГЛЯДАЮТЬ НОРМИ

Про те, що на Сумському УВП дбайливо ставляться до збереження, раціонального використання усіх видів енергоресурсів одразу засвідчило знайомство з журналом обліку витрачання електроенергії і газу. У ньому фіксуються всі відхилення від запланованих норм, а потім на спеціальних нарадах служби головного механіка, очолюваного Г. Я. Коноваленком, аналізуються причини перевитрачання і вживаються відповідні заходи на усунення втрат.

Беручи активну участь у русі за економію і бережливість виробничники Сумського УВП, в тому числі й раціоналізатори, прагнуть знаходити нові шляхи ощадливого господарювання. І слід віддати їм належне — досягли непоганих успіхів у цій справі. Так, вже практично все підприємство перейшло на люмінесцентне освітлення, триває заміна електродвигунів на менш потужні, впроваджена рацпропозиція, спрямована на скорочення холостого часу роботи електропрасок. У стадії впровадження також заходи, що дозволяють значно зменшити холосту роботу електродвигунів на швейних машинах 25-го класу.

Вміють сумчани економити і в малому. У цехах здійснюється суворий контроль за світловим режимом. Доречно відзначити, що освітлення цехів і дільниць

розділено по потоках. За таким же принципом освілюється також і адміністративний корпус підприємства, де, наприклад, коридор поділено на сектори, які мають своє автономне освітлення.

Свою важливу роль відіграє наочна агітація. Матеріали стендів розповідають про те, чого у справі економії і бережливості досягнуто і на яких «вузьких місцях» слід зосередити увагу. Тут містяться також повідомлення про те, хто допустив перевитрачання енергоресурсів, а хто досяг економії. Гласність забезпечується й іншими формами, але її дієвість повинна бути більш ефективною. Можливо слід включити до умов внутріколективного соціалістичного змагання і пункт про врахування ощадливого, економічного витрачання усіх видів енергоресурсів, сировини і матеріалів. Поки що майстри не подають у плановий відділ даних про те, як ведеться ця робота на кожній дільниці, у кожній бригаді.

Нині на підприємстві розробляються нові норми витрачання енергоресурсів, які нині є дещо завищеними. Близьким часом їх буде приведено до рівня, що відповідає вимогам, і тоді рух за економію і бережливість набуде більш конкретного та дієвого спрямування.

М. ВОЛЯНСЬКИЙ,
м. Суми.

Ударник комуністичної праці Таміла Михайлівна Веліч — пакувальниця Дніпродзержинського УВП. Свої виробничі завдання трудівниця виконує на 150—160 процентів. Їй присвоєно звання «Краща за професією».

Фото П. МІНДЕЛЯ.

Комсомольське життя: назустріч ХХ з'їзду ВЛКСМ ЇХ ПРИКЛАД—ОРІЄНТИР

Кожен день наближає нас до ХХ з'їзду ВЛКСМ. Стараєтся у повсякденній праці комсомольці Донецького виробничого об'єднання «Електромагніт» прагнуть гідно зустріти цю важливу подію.

Первинна комсомольська організація об'єднання нараховує 116 комсомольців. Вони працюють у інструментальному цеху, на дільницях — складальній, по переробці пластмас та ін. Читим орієнтиром для кожного члена ВЛКСМ стала патріотична ініціатива комсомольців Донецчини, котрі трудяться під девізом: «Від з'їзду партії до з'їзду комсомолу — з максимальним молодіжним прискоренням».

На результати праці донеччан значний вплив справляє соціалістичне змагання, що проходить у три етапи. Підсумки першого з них — до Дня молоді — свідчать про успішне завершення планових завдань і соціалістичних зобов'язань першого

півріччя. Тут переможцями стали Вікторія Бондаренко, Ірина Ільїна, Ірина Коледіна, Ігор Шалаєв, Олена Акімова та Надія Паніна.

Підвищенню трудових здобутків сприяє змагання за звання «Кращий молодий робітник». Комітетом комсомолу об'єднання щомісяця підбиваються підсумки суспільства між молодими робітниками, а переможці нагороджуються свідоцтвами і преміями.

Але не тільки у щоденній звичайній праці виявляють активність комсомольці колективу підприємства. Так, у минулому році члени ВЛКСМ дільниці по переробці пластмас внесли пропозицію перерахувати свій одноденний заробіток у фонд фестивалю молоді і студентів, що проходив у Москві. Цю ініціативу підхопили всі хлопці та дівчата об'єднання і перерахували у фонд молодіжного форуму 515 карбованців. Чимало добрих справ у

комсомольців «Електромагніта». Як і всі радянські люди, члени ВЛКСМ прагнуть до мирної праці, до щасливого майбутнього. З обуренням говорили вони на антивоєнному мітингу-протесті проти ядерних випробувань, розкручування гонки озброєнь мілітаристами США.

Неабиякої популярності серед комсомольців об'єднання набув молодіжний клуб «Сучасник». На проведених засіданнях його правління обговорює питання, спрямовані на поліпшення культурного відпочинку, спортивного масової роботи, подолання шкідливих звичок. Організовані культурно-лекційні, тематичні вечори, спортивні змагання проходять цікаво, масово. А це сприяє посиленню виховного впливу серед молоді.

Нещодавно у комсомольській організації підприємства пройшли звітно-виборні збори. Окрім позитивно-

го у роботі комітету комсомолу, первинної організації виявлено і недоліки. Так, на зборах було піддано критичі недостатню індивідуальну роботу з членами комсомолу, слабкий зв'язок з радою гуртожитку, слабкий контроль за відвідуванням занять і успішністю учнів школи робітничої молоді. Над цим ніні і працює комітет комсомолу.

Трохи більше місяця залишилось до завершення першого року дванадцятип'ятирічки. Працюючи з комсомольським прискоренням, молодь «Електромагніта» щоденно домагається добрих результатів, бо ставиться сумлінно, добросовісно до роботи, до виконання своїх обов'язків. Тут попереду — переможці одинадцятип'ятирічки, що нагороджені знаком ЦК ВЛКСМ «Молодий гвардієць одинадцятип'ятирічки»: Н. Гайдаматченко, О. Ткаченко, С. Левшенкова, В. Мойсеева, М. Шилова, Т. Мішина. Їх приклад — орієнтир у змаганні

І. ІЩЕНКО,
секретар комітету комсомолу Донецького виробничого об'єднання «Електромагніт».

На закрийній дільниці Вінницького УВП по-ударному трудяться Марія Овсіївна Гриценюк (праворуч) та Фросина Миколаївна Грбовська.

Норми виробітку вони виконують на 120—125 процентів.
Фото І. ЩЕРБАНЮКА.

Бути першим

Сьогодні Олексій Васильович згадує, як не раз хотів піти з заводу, податися туди, де є багато глухих, де завжди тебе оточують люди, що спілкуються, як і ти сам, мімічною мовою. Але не пішов. Тому, що зумів посправньому влитися до колективу. Тому, що усім серцем прикипів до металу, такого твердого і такого податливого рукам майстра. Навіть уві сні бачив блискучий нікелем верстат, на якому його учитель робив диво.

О. В. Гужій жадібно тягнувся до секретів професії. Швидше, чим сподівався, почав працювати самостійно, сам відчував радість творення. А потім пішов від простих завдань до складних, таких, які довіряють віртуозам токарної справи.

Багато разів О. В. Гужій виходив переможцем соціалістичного змагання серед робітників споріднених професій.

І. КЛЕЙМАН,
м. Хмельницький.

В авангарді — члени УТОГ

— Вже чимало років наш колгосп спеціалізується на вирощуванні й відгодівлі молодняка великої рогатої худоби, — говорить нечучий тваринник М. Вигак. — Разом з тим, постійно розвивається й міцніє галузь молоковиробництва.

Соціалістичними зобов'язаннями на нинішній рік було передбачено здати державі 4030 центнерів молока. З цим завданням нечучі тваринники справилися достроково. За десять місяців на приймальні пункти відправлено 6 тисяч 117 центнерів високоякісної продукції. Від кожної корови надано за десять місяців по 3079 кілограмів молока — на 131 кілограм більше, ніж за відповідний період минулого року.

В авангарді соцзмагання йдуть нечучі, досвідчені оператори машинного доїння О. М. Ніколін, А. І. Купець, М. М. Шимків, які з початку року наділили від закріплених корів по 3150—3230 кілограмів молока.

З. РОМАНІВ,
м. Стрий,
Львівська область.

ПОВАГА КОЛЕКТИВУ

Праця завжди приносить радість, додає наснаги, якщо професія до душі. Так і в Івана Леонітовича Дроздова, — складальника меблів, який працює понад двадцять п'ять років на Первомайській меблевій фабриці.

За допомогою старших і досвідчених виробників він швидко освоїв «секрети» професії. З часом сам став вправним майстром шостого розряду, бо дуже любить свою роботу. Шанують і поважають Дроздова у колективі цеху, де він зарекомендував себе відданим обраній справі трудівником. За самовіддану працю портрет добросовісного робітника занесено на Дошку Пошани цеху, а в трудовій книжці більше тридцяти подяк і нагород.

У день урочистих зборів на фабриці, присвячених 69-й річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції, йому вручили Грамоту і грошову премію. Дирекція, фабричний комітет профспілки, комітет комсомолу палко вітали Івана Леонітовича з півстолітнім ювілеєм, а трудівники цеху подарували квіти, зичили щастя і успіхів у праці.

Л. ЧАБАН,
учасник Великої Вітчизняної війни,
ветеран праці,
Миколаївська область.

ПІСЛЯ квітневого (1985 р.) Пленуму ЦК КПРС, що обгрунтував концепцію прискорення соціально-економічного розвитку країни, на Лебединському УВП вирішили по-новому глянути на свою роботу, а згодом почали готуватися до її докорінної перебудови. Визначили головні напрями: механізація виробничих процесів, вдосконалення технології, всебічне ощадливе витрачання сировини та паливно-енергетичних ресурсів.

Найбільш об'єктивним показником технічного прогресу та рівня організації виробництва, є якість продукції, культури та дисципліни праці. Якщо виходити з цього, то меблі, які випускає підприємство, атестовані по першій категорії якості, але це не означає, що всі питання в нас уже розв'язано. Ні, нам ще багато належить зробити для підвищення технології виробництва і всієї організації праці.

Далі. Обмежуватися випуском найвисокоякісніших меблів сьогодні вже замало. Треба постійно дбати про оновлення їх асортименту, освоювати такі види, що користуються найбільшим попитом у населення. Отут якраз ми й відчуваємо труднощі.

При виборі нової продукції нам нерідко доводиться задовольнятися проектами виробів, як «Діпромеблів», так і державних підприємств, ринок якими до певної міри вже насичений. Щоб знайти вихід з такого становища, а також запровадити щось нове з технології, посилаємо інженерно-технічних працівників та передових робітників на споріднені підприємства Києва, Харкова, Сум, та інших міст. Обходиться це недешево. Думаю, що з такими труднощами стикаються і на інших меблевих підприємствах Товариства.

Настала пора, на мою думку, створити при СПКТБ УТОГ координаційний центр, який би вивчав і пропонував для впровадження на підприємствах все найкраще, що з'явилося в галузі. І не тільки нові види виробів, але й технології, нестандартизоване обладнання і т. п.

А поки що ми самі шукаємо виходу. Поміркувавши, наприклад, відмовилися від розкרוку та фугування шпону. Придбали дві паперорізальні машини. Виграли в продуктивності праці та економії шпону. Поліпи-

лись умови праці, зникла запліненість на дільницях.

Раніше всі свердлильні роботи виконували три робітники. Тепер на цій дільниці встановлено серію присадочних верстатів та інші пристосування, які обслуговує один робітник. Ось воно прискорення, і темпи, і якість, і надійність.

Крім цього, умільцями підприємства виготовлено лінійю фанерування кромок вертикального виконання, машину для розкרוку текстурного паперу, серію 12-ти шпіндельних верстатів та інше обладнання.

У цій роботі беруть участь начальник виробництва Н. П. Стебляк, інженер-технолог Г. І. Царук, інженер-механік Н. С. Безуглий, інженер з НОП і техніки безпе-

тація дає підставу для висновку про укрупнення цих виробничих колективів і створення комплексних бригад.

Стан трудової дисципліни і виробничої активності людей, щоденно аналізується на засіданнях штабу трудового дня підприємства, профкому, на товариському суді. Такий підхід до зміцнення трудової дисципліни дає свої результати. Різно скоротилася кількість порушників. Якщо за 1984 рік їх було 39, за 1985 р. — 30, то за 1986 — 8. Втрати часу зведено до мінімуму. Багато парікань було на поведінку електрика Семенченка Г. А., сантехніка Заворотова М. І., верстатника Шкарулі В. В. Тепер вони змінилися в кращу сторону.

ГОЛОВНИЙ НАПРЯМ — ПРИСКОРЕННЯ

Роздуми про проблеми інтенсифікації виробництва і причини, що її гальмують

ки П. Н. Вовк, токар А. Н. Ульянов, електроразарник А. І. Кобець, слюсар Н. Д. Тонкошкур та інші.

Сьогодні на підприємстві «найвужчим» виробничим місцем є дільниця шліфування. Тут працюють верстатисти, з яких уже витиснуто все. Потрібне обладнання нової модифікації, що дало б можливість автоматизувати цей виробничий процес і помітно підвищити продуктивність праці. Це — один з важливих аспектів інтенсифікації меблевого виробництва.

Важливе значення має сьогодні розвиток соціалістичної діловитості, вміння бачити перспективу, навчання керівної ланки передовим методам господарювання. Такого мені, як керівнику, Республіканські курси УТОГ поки що не давали.

Бригадною формою організації і стимулювання праці з застосуванням КТУ охоплені всі робітники, зайняті на технологічному поточці. Колективи взяли на себе розв'язання багатьох питань — стабільне виконання плану, забезпечення високої якості, зміцнення трудової дисципліни, підвищення кваліфікації, ощадливе використання ресурсів. Таких бригад на підприємстві вісім. Проведена їх атес-

Багато спроб робилося для вдосконалення оплати праці допоміжних служб, де нижча зарплата, ніж в основних робітників. Тут найбільше всього порушників трудової дисципліни, левову частку плінності кадрів становить контингент цієї служби. А саме від цієї категорії працівників значною мірою залежить безперерійна і безаварійна робота обладнання. Як показала практика, простим підвищенням премії успіху тут не досягти. Нам потрібна допомога з боку відділу праці та зарплати ЦП УТОГ і СПКТБ.

Слід зазначити, що збільшення обсягу випуску продукції досягнуто за рахунок зростання продуктивності праці. Це — результат технічного переозброєння виробництва, його модернізації. Паралельно з цим йде психологічна перебудова людей: вони все рідше приховують резерви, одержані від переоснащення виробництва.

Хочеться з вдячністю відзначити трудовий внесок бригади комуніста М. А. Дремлюги, чудових виробників А. А. Волинського, Л. І. Яковенко, Н. П. Шульги, А. І. Рожкової, Н. І. Корнієнко та інших. Вони задають тон у виконанні пла-

М. ШАПТАЛА,
директор
Лебединського УВП.

Зовсім молодим хлопчиною прийшов працювати на швейну фабрику ім. газети «Правда» Микола Іванович Карпенко. Та ось уже 30 літ промайнуло з того часу.

Микола Іванович — розкрійник тканини. Він не позбавлений хисту до обраної професії, любить її. У колективі, який прийняв молодого робітника привітно, зростає професійно, збагачувався досвідом. За досить короткий час став справжнім фахівцем, майстром своєї справи. Йому одному з нечуючих м. Умані дано право працювати з особистим клеймом.

Цього року швейна фабрика відзначає 25-річчя присвоєння їй звання «Колектив комуністичної праці». Це своєрідне свято збіглося ще з однією приємною подією: рішенням міського комітету Компартії України, виконанню міської Ради народних депутатів і міському ЛКСМУ колектив фабрики визнано переможцем соціалістичного змагання серед підприємств легкої промисловості міста з врученням перехідного Червоного прапора, занесенням на Дошку Пошани міста Умані.

У цьому заслуга всіх трудівників фабрики і, звичайно, Миколи Івановича Карпенка.

Цікаво відзначити, що шкільний одяг, який виготовляє фабрика, надходить у продаж в шістьнадцять областей України і за її межі. Пошитий умілими руками

трудівників, він користується попитом у покупців.

Якось непомітно для Миколи Івановича проминули роки роботи на підприємстві. Вже виріс його син, відслужив у лавах Радянської Армії. Тепер залишилось лише в спогадах як поспішав з роботи додому, щоб посидіти за уроками разом з сином, допомогти дружині в домашніх клопотах, адже вона інвалід другої групи.

Цей рік для родини Карпенків — особливий. Нещодавно Миколі Івановичу та Вірі Петрівні виповнилось по 50 років від дня народження і 25-річчя їх подружнього життя.

З нагоди ювілеїв, у Будинку культури відбулось вшанування родини Карпенків. На їх адресу було сказано багато теплих, добрих слів.

Микола Іванович має чимало відзнак, подяк за його сумлінність, працьовитість. Йому присвоєно звання «Ударник комуністичної праці», «Майстер — золоті руки», «Переможець соціалістичного змагання», нагороджено грамотами. Трудівник вже вправився з особистим річним завданням.

З. ДАНЕНКО,
м. Умань,
Черкаської області.

На шкільному меридіані

УЧНІВСЬКІ БРИГАДИ

Раз на тиждень учні старших класів Херсонської спецшколи-інтернату для глухих дітей, розділившись на бригади, прямують до того чи іншого промислового підприємства. Помінувши прохідну, хлопці та дівчата беруться до роботи, оволодівають тими трудовими навиками, що можуть стати їм у нагоді в недалекому майбутньому. Так, зокрема, члени бригади, до складу якої входять учні 8-Б і 9-Б класів (бригадир Світлана Ленда), працюючи на одній із виробничих дільниць Херсонського суднобудівного і судноремонтного заводу імені Комінтерну, за відведений для роботи час упаковували для відправки в торговельну мережу 43 дитячих гоїдалки. Варто зазначити,

що сама бригадир разом із своєю однокласницею Надією Івашенко упаковували 10 таких виробів. А ще раніше школярі підготували для відправки в магазини 50 дитячих колясок.

7 шаф з антресолями — таке разове досягнення бригади хлопців-старшокласників, яку очолює учень 11 класу Борис Михайлевський. З найкращого боку зарекомендували себе ці школярі й під час виконання дорученої справи в Херсонському річковому порту.

Є чим похвалитись і майбутнім швачкам — ученицям 7—12 класів, котрі в навчальному класі Херсонського УВП опановують операції по виготовленню робочого одягу. Очоловані Олею Люби-

цькою та Ірою Беленець, вони, зокрема, виготовили перші швейні вироби.

Звичайно, цих успіхів у суспільно-корисній праці вихованці інтернату зуміли досягти завдяки виробничникам, котрі щедро діляться з молоддю зміною секретарями майстерності, а також умілій організації навчально-виробничого процесу з боку вчителів Юрія Октябрювича Данилова та Алли Григорівни Вербицької.

В. КОНОНЕНКО,
вчитель Херсонської
спецшколи-інтернату
для глухих дітей.
м. Херсон.

СПОЖИВАЦТВО. ДЕ ЙОГО КОРИННЯ?
У чому ж причина?

Внаслідок певних обставин негативні явища серед нечуючої молоді набрали особливо гострих і потворних форм. Огож, продовжуючи розпочату Ф. Фомініним розмову, спробую дати відповідь на питання, в чому ж все-таки причина споживацьких настроїв.

Початок формування людської особистості, її характеру та поглядів на життя, а в цілому й її долі, починається в сім'ї. Глуха дитина позбавлена цієї традиційної можливості, бо з раннього віку перебуває більшу частину в стінах школи-інтернату. Її становлення, як людини, повністю залежить від мікроклімату інтернату, від характеру, педагогічних здібностей та ставлення до своїх обов'язків колективу вчителів цього навчального закладу.

Якщо в сім'ї взірцем для наслідування є батьки, брати і сестри, то в інтернаті — вчителі, вихователі і старші товариші. За час роботи на підприємстві мені вже не раз доводилось простежувати риси випускників спецшколи-інтернатів. В одних — захоплення художньою самодіяльністю, спортом або читанням художньої літератури, в інших — потяг до різного майстрування, любов до праці і т. п. Навіть випускники різних років різняться між собою.

Старшому поколінню вихованців Острозької спецшколи притаманні риси працелюбів, майстрів, колективістів і виняткова дисциплінованість, а от випускники останніх років до праці вже ставляться з прохолодою, особливим зацікавленням до ремесла не відзначаються. Індивідуалізм з них, як кажуть, аж пре. В спорті вони вбачають перш за все особисті вигоди: безкоштовні поїздки до різних міст, талони на безплатне харчування і т. п.

Думається, якщо ми маємо серйозний намір поліпшити виховання, то, насамперед, необхідно переглянути кадри в спецшколах і

вирішити, кому доручити, в чій руці передати віск — дитячі душі. Для такої справи потрібно добирати людей з винятковою педагогічною майстерністю, з почуттями високої відповідальності за доручену справу перед батьками, перед державою. Завдання, звичайно, не з легких, бо такими якостями наділені далеко не всі педагоги. Далі. Якщо упушення в масовій школі не важко виявити і виправити в сім'ї, то недоробки спецшколи виявленню, а тим більш виправленню, піддаються з великими труднощами.

Слід підвищити вимоги до якості навчання. Низька грамотність серед нечуючих, а звідси й загальний культурний рівень, на мою думку, це — наслідок того, що в школах мало уваги приділяється художній літературі та вмінню письмового спілкування. Зішлюся на власний досвід.

Слух я втратив у 10 років. Єдиною можливістю спілкуватися стало для мене письмо. Розвинути мову допомогло читання, а вимову — вірші, бо ритміка поезії не дає змоги помилитися у вимові незнайомого слова. Очевидно в спецшколах слід ввести в практику навчання письмового спілкування між нечуючими і глухими. А взагалі, єдиного рецепту виховання не було і навряд чи буде. Тут, як ніде інше, потрібен творчий підхід.

Було б несправедливо звальювати всі гріхи на школу. Глибокі чи поверхові, але спецшкола-інтернат все-таки дала своїм вихованцям певні знання, погляди і звички, з якими молоді люди вийшли в самостійне життя. В інтернаті вони звикли до того, що про них за все піклується вихователь, школа, держава. Прийшовши на виробництво, вони не вміють розпорядитися своєю зарплатою, щоб її вистачило до наступної полочки. І тут нам, працівникам УВП, доводиться розпочинати з «нульового циклу».

Естафету виховного процесу після школи має про-

довжити підприємство. Проте в цій справі ще багато формалізму, гонити за кількістю проведених заходів, які не справляють ніякого впливу. Тут потрібна ретельна підготовка і пошуки.

Зі статті «Споживацтво. Де його коріння?» мені важко судити, чи провів її автор зі своїми вихованцями відповідну роз'яснювальну роботу перед тим, як повідомити про намічений культурний похід до кінотеатру. В газеті читаємо: «Якось я запропонував мешканцям гуртожитку колективно переглянути двосерійний художній фільм в одному з кінотеатрів міста. Спочатку всі охоче погодились, та коли дізнались, що для цього потрібно здати по карбованцю на квиток — буквально у кожного знайшлись «поважні» причини, щоб не піти».

Повторюю, мені важко з газети судити, чи провів автор статті відповідну роботу, перед запрошенням переглянути фільм, але я на його місці зробив би так: у дохідливій формі розповів би про зміст і суть фільму, про питання, які він порушив, про ідейну спрямованість картини. Тоді, певен, ефект був би іншим. Тут мені знову пригадалось власне.

На колишнє Одеське УВП-1 я прийшов у 24-річному віці. Міміки не знав, контактів з глухими до того часу не мав. Через деякий час нові товариші завели мене до Будинку культури. Відомий у нашому Товаристві О. С. Запорожець проводив мімічне читання. Слухачів — ніде яблуку впасти. Всі вони були в захопленні. Як виявилось пізніше, О. С. Запорожець розповідав про книгу Джованніолі «Спартак».

Нечуючі не байдужі до художньої літератури, їх потрібно зацікавити, донести до них красу слова і мистецтва.

Отакі-то корінчики цієї проблеми.

В. МИКОЛАЄВСЬКИЙ,
ст. майстер
Ровенського УВП.

СЛАВИТЬ ПРАЦЯ

Поважають, складають шану у Сватівському міжрайвідділі УТОГ тим, хто працює сумлінно, ефективно і якісно.

Неабиякої честі заслужив і нечуючий тваринник з колгоспу «Прогрес», що у Сватівському районі на Ворошиловградщині, Петро Олександрович Дудник. За зразкове виконання своїх обов'язків, перемогу у соціалістичному змаганні йому присвоєно звання «Кращий тваринник». Фото передовика занесено на Дошку По-

шани, а ім'я — до Книги Пошани колгоспу.

Багато років працює він на третій тваринницькій фермі. Старанно доглядає худобу, постійно дбає про підвищення її продуктивності.

Нещодавно у Сватівському клубі УТОГ відбувся зліт передовиків сільського господарства, де П. О. Дуднику було вручено Почесну грамоту, подарунок, квіти.

В. КОНОНОВА,
голова Сватівського
МРВ УТОГ.

Ворошиловградська область.

Бориса Олександровича Чепійонкіна знають на Комунарському філіалі Ворошиловградського об'єднання «Схід» не лише як вправного виробничника, а й громадського активіста. Він — член профспілкового комітету підприємства.

Борису Олександровичу вручено знак «Ударник одиннадцятої п'ятирічки». Він постійно веде перед у соціалістичному змаганні.

Працює Борис Олександрович шліфувальником.

Фото Й. МІНДЕЛЯ.

Наша Степанівна

Раннього ранку тихими вулицями нашого селища поспішає на роботу Ганна Степанівна Зикіна. Вона — прибиральниця в Новопразькому клубі УТОГ.

Дехто скаже, мовляв, що тут складного, відповідального. Прибрала у кімнатах і на цьому кранка. А Степанівна розуміє свої обов'язки інакше. Навести порядок в приміщенні — то просто. Прищепити ж повагу до праці старшого, виховувати у наших членів УТОГ охайність — не тільки у себе вдома, але й в громадських помешканнях, куди важливіше.

Душею вона чуйна, народжений вихователь і завжди уважна до людей, поматеринськи лагідна і ви-

можлива. А працює вона в нас 25 років на одній посаді. В квітні їй виповнилось 80 років. Завдяки роботящим рукам Ганни Степанівни в Новопразькому клубі глухих завжди чисто і затишно, тепло, квіти доглянуті, зали провітрені.

— Наш Степанівна чужа людина, дбайлива господарка і найперший помічник, — говорить завідувача Новопразького клубом глухих Зоя Андріївна Бережна.

Такої оцінки Ганна Степанівна цілком заслуговує. Тож побажаємо їй довгих років життя та здоров'я, і ще працювати тут не один рік.

А. ЗАРУБА,
Кіровоградська область.

КОМСОМОЛУ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ

Дню народження Ленінського комсомолу і пам'яті його вірного сина — письменнику Миколі Островському був присвячений тематичний вечір у Вінницькому будинку культури. В його підготовці і проведенні брали участь працівники культзакладу, викладач вечірньої школи робітничої молоді для глухих Галина Швець, активісти — робітники про-

мислових підприємств міста і учбово-виробничого підприємства.

Керівник драматичного гуртка Будинку культури Л. Васильченко, учителька Г. Швець розповіли про коротке, винятково ясне і чисте життя автора книги «Як гартувалася сталь» і «Народжені бурєю», а члени УТОГ П. Коваль, Л. Ісаєва, В. Кравченко, С. Якуби-

шина, А. Шустров та інші — про приклади того, як слово письменника допомагало жити і боротися молодому поколінню нашого часу. Цій темі були присвячені оповідання «Четверо в океані», «Павка з чорного континенту» та інші.

На вечорі прозвучали вірші поетів — членів літературного об'єднання УТОГ

«Відлуння» — «Дорога вічності» і «Боярка» вінничанина Миколи Нірова та «Двадцять років, тривожні роки...» киянки Олени Краснокутської, а художник Будинку культури А. Скоринчук прочитав «Баладу про Миколу Островського».

Заключним акордом вечора став показ художнього кінофільму «Як гартувалася сталь» з актором В. Конкіним у головній ролі.

М. ПАВЛЕНКО,
м. Вінниця.

СОЛДАТСЬКИЙ ОBOB'ЯЗОК

«Для мене головним було служіння Вітчизні, своєму народові. І з чистою совістю можу сказати: я зробив усе, щоб виконати цей свій обов'язок», — так сказав про себе Георгій Костянтинович Жуков у книзі «Спогади і роздуми». Наведені слова не можна читати без хвилювання. Видатний державний і військовий діяч, чотириразовий Герой Радянського Союзу, легендарний Маршал прожив життя, як для нас і прийдешніх поколінь — приклад вірності ідеалам партії, самовідданості у служінні соціалістичній Батьківщині. Навіть короткий перелік етапів військової біографії Жукова досить багато говорить про його заслуги.

Війна вбирала у себе героїчну працю, кров і піт багатьох мільйонів, але серед них були люди, зусилля яких мали особливе значення і на плечі яких лягав найважчий тягар. Серед цих людей, чий імена навіки збереже у своїй пам'яті владний народ, — маршал Жуков. Він став широко відомим ще в 1939 році, коли імперіалістична Японія вчинила збройне вторгнення на територію дружньої нам Монголії. Радянсько-монгольські війська, відбиваючи його, провели блискучу воєнну операцію в районі річки Халхін-Гол. Японську армію в результаті рішучого і несподіваного удару було оточено і повністю розгромлено. Задум цієї операції і керівництво нею належали командуючому 1-ю армійською групою комкору Г. К. Жукову. Для нього ця битва була першою бойовою пробою сил, великих і глибоких військових знань і полководницького таланту.

водців битви на Курській дузі, а через рік керує надзвичайно великою Білоруською операцією, що закінчилася розгромом групи німецьких армій «Центр».

І коли на завершальному етапі війни стало відомо, що командуючим військами 1-го Білоруського фронту, націленого на Берлін, призначено маршала Жукова, народ зрозумів історичний смисл рішення Ставки. По справедливості полководцеві, який керував восени сорок першого обороною Ленінграда і Москви, тепер переможної весни сорок п'ятого, було дано очолити війська, що йшли на штурм столиці гітлерівської Німеччини. І також справедливим і закономірним було те, що саме він, маршал Жуков, прийняв у Берліні капітуляцію німецьких збройних сил.

Через кілька днів фронтові кінооператори відобразили Георгія Костянтиновича на вулицях Берліна. Освіта стоїть біля Бранденбургських воріт, біля рейхстагу. Перед нами — не схожий на себе Жуков. В його обличчі немає суворості, він благодушний і веселий. А потім фотограф зняв полководця через десятиріччя після Перемоги, на лісовій дорозі серед ялин і берез. Спокійний погляд, трохи сумна посмішка...

А яке велике, важке, викрай напружене життя було за його плечима? Він міг оглянутися на нього зі спокійною совістю людини, яка добре попрацювала. Він не шукав у ньому легких шляхів, не обминав перешкод, не ховався ні від небезпеки, ні від відповідальності. Він віддав усього себе народові і народ віддячив йому своєю любов'ю і повагою.

В. САЗОНОВ,
генерал-майор запасу.

На знімку. Маршал Радянського Союзу, чотири рази удостоєний звання Героя Радянського Союзу **Георгій Костянтинович Жуков.**

На вашу книжкову полицю

ДЛЯ ТИХ, ХТО ЛЮБИТЬ ПІСНЮ

У видавництві «Дніпро» щороку виходить чимало нових збірок для любителів поезії. Новинка видавництва — збірка «Пісні кохання». Це ще одна книга «Бібліотеки української усної народної творчості», яку готує видавництво.

Українські народні пісні про кохання записуються й публікуються вже майже чотири століття. Вони зустрічаються у рукописних збірках XVII—XVIII століть та мало не в усіх друкованих збірках, що з'являлися, починаючи з другої половини XVIII століття і до нашого часу. Яскраві зразки, в тому числі й найпоширеніші твори літературного походження, що стали вже народними, взяті з багатьох друкованих джерел, а також з рукописних фондів та від сучасних записувачів фольклору складають аналогічний збірник лірики про кохання.

Це видання можна придбати у київській спеціалізованій книгарні «Поезія» та у багатьох інших універсальних книгарнях міст республіки.

Т. ЗАХАРЧЕНКО,
ст. редактор відділу пропаганди «Київкниги».

Без слів. Мал. Г. ЩИГОДСЬКОГО.

КЛЕН ОДИНОКИЙ

Стоїть, сумує, марить тихим сном
Клен одинокий під моїм вікном.
Встають світанки, гаснуть ліхтарі
У променях рожевої зорі.
Минають тижні, линуть дні,

А сні у клена радісні й сумні...
Лиш раз щороку, тільки восени
Неначе оживає клен сумний:
Жовтогарячим спалахом сядне,

Хоч кілька днів порадує мене.
Потроху вітер буйний святий
Додолу зронить лист пестковий твій.
Та, друже мій, — і ту коротку мить
Палати варто. Навіть, щоб згоріть.

Людмила СЕЛІНА.

Через два роки...

У Москві завершилась зустріч плавців СРСР і НДР

Напередодні 67-ї річниці Великого Жовтня в м. Магдебурзі (Німецька Демократична Республіка) відбувся матч радянських і німецьких плавців. Рівно через два роки у передсвяткові дні знову зустрілися друзі-суперники — цього разу в гостинній Москві, в чудовому басейні спорткомплексу «Олімпійський».

Як і в Магдебурзі, до нашої збірної увійшли плавці товариств трьох союзних республік: Російської Федерації, України та Литви. Однак склад головної команди країни значно змінився. На зміну ветеранам прийшли молоді.

Поруч з лідерами — майстрами спорту Андрієм Гавазо (УРСР) і Дмитром Григор'євим (РРФСР), радянську команду представляли: Зіна Прокоф'єва, Альма Птакускайте, Сімона Гаушайте (Литва), Єгор Гогун, Сергій Леонов, Марат Бабалієв та Ганна Литвиненко (УРСР) і Дмитро Балашов, Сергій Гуменюк, Сергій Січкар'єв, Ніна Соколова, Галина Соловйова (РРФСР). Ця дружина в триденній боротьбі, як і два роки тому, виявилася значно сильнішою за своїх суперників, перемігши з загальним рахунком 229:138 (нагадаємо, результат в Магдебурзі — 146:75).

Однак, на мій погляд, збірна СРСР зразка 1984 року, яка й не була сильнішою за нинішню, то спортсмени на ряді дистанцій показали більш високі результати. У першу чергу це стосується киянина Андрія Гавазі, який встановив у Магдебурзі два світові рекорди — на дистанціях 100 м стилем «дельфін» і на 200 м

в комплексному плаванні. Звичайно, рекорди, тим більше світові, народжуються далеко не в кожній зустрічі. І не тільки Гавазі не досяг своїх високих показників. В рівній мірі це стосується всіх членів збірної команди СРСР. Можливо, причина криється в тому, що сезон змагань для наших плавців завершився і вони втратили свою кращу спортивну форму.

А ось наші гості зуміли підготуватися! Свідчення тому — сім рекордів НДР, що були встановлені на доріжках басейну «Олімпійський». Команда з Німецької Демократичної Республіки, хоч і помітно поступається за класом радянським плавцям, тим не менше піднесла ряд

сюрпризів. Якщо в попередніх змаганнях німецькі спортсмени лише раз були першими, то в Москві здобули перемогу на п'яти дистанціях з тридцяти однієї. Відзначилась 16-річна Зілька Чокельт, яка стала першою на 200 і 400 м вільним стилем, 200 м «дельфін» і 400 м комплексне плавання! На рахунку Чокельт — чотири рекорди НДР.

Між іншим, її суперницями були досить досвідчені спортсменки: З. Прокоф'єва, Н. Соколова, С. Гаушайте. Лише Г. Литвиненко, краща в цьому матчі, зустрічаючись двічі з німецькою спортсменкою на дистанціях 50 м і 100 м вільним стилем, здобула над нею перемогу. Результати Литвиненко — 29,42 сек. і 1 хвил. 04,24 сек. І в обох випадках наполеглива Зілька поступилася «якнайменше», показавши відповідно 29,80 сек. і 1 хвил. 06,48 сек.

Матч глухих плавців двох братніх країн пройшов у теплій і дружній обстановці.

— Ми збагатилися цінним досвідом, — сказав вашому кореспонденту тренер команди НДР Вольфганг Крешке. — У боротьбі з такими грізними суперниками як радянські плавці, наша молодь мужіє, набирається майстерності, вивчає нові прийоми. Це випадково в чудовому спорткомплексі «Олімпійський» встановлено одразу 7 рекордів НДР.

Г. АЛЕКСЕЄВ.

На знімку: на найвищій сходовій п'єдесталу пошани Ганна Литвиненко (в центрі). Ліворуч Зілька Чокельт (друге місце) та Галина Соловйова (третє місце).

ВИСТАВКА РОБІТ

Цієї погожої осінньої днини знову святково прикрашено Великоновоселківський культурзаклад. Він радо зустрічає і запрошує відвідувачів на виставку народної творчості членів нашого Товариства, котра щойно відкрилась у культурзакладі. Організовано виставку ро-

біт самодіяльних умільців з нагоди другого Всеукраїнського фестивалю, присвяченого 70-річчю Великої Жовтневої соціалістичної революції.

Найбільше подобаються відвідувачам експонати В. К. Погребняка — карбування по металу, М. М. Гусак —

серветки, майстерно виготовлені з капрону, В. С. Плотниченко — хустка і кофта, вив'язані рукодільницею, В. М. Павлюкович — яскрава набивна дорожка, та інші вироби членів УТОГ.

Ю. ПОГРЕБНЯК,
голова Великоновоселківського МРВ УТОГ.
Донецька область.

Поради домогосподаркам Смачно, корисно

Морква є цінним харчовим продуктом. За вмістом каротину, що в організмі людини легко переходить у вітамін А, вона переважає інші овочі. Особливо корисна морква для дитячого харчування, а також для харчування вагітних жінок і матерів-годувальниць.

Велике значення має морква у лікувальному харчуванні. Свіжа морква рекомендується при хворобах печінки, нирок, серцево-судинної системи. Морковний сік призначають з перших днів захворювання на інфаркт міокарду. Протипоказане вживання моркви при загостренні виразкової хвороби.

У кулінарії ціняться ті сорти моркви, які мають яскравий колір і малу серцевину. До таких сортів належить каротель. Найцінніша морква середнього розміру темного кольору.

Перед тепловою обробкою моркву очищають — зні-

мають шкіру, промивають і обрізають позеленілі головки, бо вони надають страві гіркого присмаку. Під час варіння моркву слід класти в киплячу воду, а тушкувати й припускати — в посудині із закритою кришкою на малому вогні. Це сприяє кращій збереженості вітамінів і забезпечує добрі смакові якості страв.

МОРКВА ТУШКОВАНА З ЧОРНОСЛИВОМ

500 гр моркви, 10 гр чорнослива, 100 гр вершкового масла, 100 гр меду.

Чорносливи перебрати, помити, залити холодною водою й дати набухнути. Моркву очищають, мнуть, нарізують кубиками, додають вершкове масло, трохи молока або води і тушують до напівготовності.

Чорносливи скласти в одну посуду з морквою, додати мед і тушувати до повної готовності.

Ю. СТЮКОВ,
кухар.

ВІДГУКНИСЬ, МАРІЄ

Дуже прошу допомогти знайти мою подругу, котра у свій час дуже багато хорошого зробила для мене. Ми з Марією в 1957 році працювали на Харківському УВП швачками. Я захворіла, Марія навідувала мене в лікарні, підтримувала морально й матеріально. Я довго лікувалась, а коли повернулася з лікарні, то сліди подруги були загублені.

Минули роки, та я не можу забути Марію, не можу забути все те, що вона зробила у важкий для мене час. На жаль, прізвища я її не пам'ятаю. Мене вона повинна пам'ятати, як Галю Стежко.

Дуже прошу, дорога моя Марійко, відгукнісь!

Г. СТЕЖКО.

м. Ізюм,
Харківська область.

**Редактор
П. БУЛАТОВ**